

DOCTORAL SUBJECT SUB-UNIT

Subject name	Field of study (branch) code	Faculty	Department
The development of parliamentarism in the Grand Duchy of Lithuania in the 16th–18th centuries	History and Archaeology H 005		Lithuanian Institut of History

Mode of study	Number of credits ECTS	Mode of study	Number of credits ECTS
lectures		consultations	1
individual	4,5	seminars	2

Total 7,5

Subject annotation
The main focus of this study module is the development of the parliamentary system of the Grand Duchy of Lithuania in the context of the Polish-Lithuanian Commonwealth. From the beginning of universal noble representation in the 16th century until the destruction of the state, Lithuania maintained a unique system of parliamentarism in the Polish-Lithuanian Commonwealth. This module therefore invites doctoral students to take a deeper look at various research problems of this system: the question of the beginning of Lithuanian parliamentary establishment, similarities and differences between the concepts of institutionalists and corporatists, features of the Lithuanian parliamentarism system after the Union of Lublin, operational mechanisms, separate Sejms of Grodno, Lithuanian provincial sessions, Lithuanian convocations, independent Lithuanian nobility congresses, the functioning of confederations and the problem of their legitimacy, the transformations of noble parliamentarism, the positive and negative aspects of the <i>liberum veto</i> and the reasons for the establishment of this phenomenon. All these problems can be considered separately <i>per se</i> or in the general context of the parliamentary establishment of the Commonwealth. Although historiography often concentrates on the so-called manifestations of "Lithuanian independence", they are often not properly evaluated in a comparative context with the Polish Kingdom, where signs of particular parliamentarism can also be observed in individual regions (Mazovia, Royal Prussia, Greater Poland, Lesser Poland). The study module also includes the concept of parliamentarism and research trends in modern and traditional historiography (the schools of Cracow, Warsaw, and Kaunas) and typological models of parliamentary systems, primary historical source research problems in the history of Lithuanian parliamentarism, experience in publishing documents of parliamentary institutions. Doctoral students can also look at the development of parliamentarism through the prism of the sources of the history of parliamentarism (Lithuanian statutes, constitutions of the Polish and Lithuanian sejms, diaries, instructions of sejm and sejmiki, etc.).
Key literature
<i>Akta sejmiku kowieńskiego z lat 1733–1795</i>, wydała M. Jusupović, Warszawa, 2019. <i>Akta zjazdów stanów Wielkiego Księstwa Litewskiego</i>, opracował H. Lulewicz, Warszawa: Wydawnictwo Neriton, Instytut Historii PAN, 2006, t. I, 2009, t. II. Bairišauskaitė T. <i>Lietuvos bajorų savivalda XIX a. pirmojoje pusėje</i>, Vilnius, 2003. Butterwick R. <i>The Polish-Lithuanian Commonwealth, 1733–1795. Light and Flame</i>, New Haven and London, 2020. Jurgaitis R. <i>Nuo bajoriškosios savivaldos iki parlamentarizmo: Vilniaus seimelio veikla 1717–1795 m.: monografija</i>, Vilnius, 2016.

- Konieczna D. *Ustrój i funkcjonowanie sejmiku brzeskoliteńskiego w latach 1565–1763*, Warszawa, 2013;
- Korczak L. *Litewska rada wielkowska w XV wieku*, Kraków, 1998.
- Kriegseisen W. *Sejmiki Rzeczypospolitej szlacheckiej w XVII i XVIII wieku*, Warszawa, 1991
- Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės seimelių instrukcijos (1788–1790)*, parengė R. Jurgaitis, A. Stankevič, A. Verbickienė, Vilnius, 2015 (Fontes historiae parlamentorum Lituanicorum, t. I).
- Lulewicz H. *Główne o ujęcie ciąg dalszy. Stosunki polsko–litewskie w latach 1569–1588*, Warszawa, 2002.
- Parlamentarizmo genezė Europoje ir Lietuvos atvejis: tarptautinės mokslinės konferencijos medžiaga, sudarytojai A. Lukošaitis, M. Urbonaitė, R. Budnikaitė*. Vilnius, 2008.
- Rachuba A. *Wielkie Księstwo Litewskie w systemie parlamentarnym Rzeczypospolitej w latach 1569–1763*. Warszawa, 2002.
- Sliesoriūnas G. *Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė vidaus karo išvakarėse: didikų grupuočių kova 1690–1697 metais*, Vilnius, 2000.
- Stroynowski A. *Obrady sejmu grodzieńskiego 1784 roku. Studium z dziejów kultury parlamentarnej*, Częstochowa, 2020.
- Stroynowski A. *Opozycja sejmowa w dobie rządów Rady Nieustającej*, Łódź, 2005.
- Šapoka M. *Warfare, Loyalty, and Rebellion. The Grand Duchy of Lithuania and the Great Northern War, 1709–1717*, London, New York: Routledge, 2018.
- Šmigelskytė-Stukienė R. Eduardas Brusokas, Liudas Glemža, Robertas Jurgaitis, Valdas Rakutis, *Modernios administracijos tapšmas Lietuvoje: valstybės institucijų raida 1764–1794 metais: kolektyvinė monografija*, Vilnius, 2014.
- Šmigelskytė-Stukienė R. *Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės konfederacijos susidarymas ir veikla 1792–1793 metais*, Vilnius, 2003.
- Wierzbicki L. A. *O zgodę w Rzeczypospolitej. Zjazd warszawski i sejm pacyfikacyjny 1673 roku*, Lublin, 2005.
- Zakrzewski Andrzej B. *Sejmiki Wielkiego Księstwa Litewskiego XVI–XVIII w. Ustrój i funkcjonowanie: sejmik trocki*, Warszawa, 2000.

Supervising lecturers' names and surnames	Academic degree	Major works in the field (branch) published in the recent 5 years
Robertas Jurgaitis	Dr.	Jurgaitis R. Įstatymų leidžiamoji valdžia Abiejų Tautų Respublikos 1791 m. gegužės 3 d. konstitucijoje: reformos kryptys ir ribų išgryninimas, in: <i>XVIII amžiaus studijos</i>, sudarytoja R. Šmigelskytė-Stukienė, 2023, t. 9, p. 169–189. Juozapo Albino Herbačiausko laiškas Augustinui Janulaičiui dėl 1791 m. gegužės 3 d. konstitucijos pirmojo vertimo į lietuvių kalbą / parengė R. Jurgaitis, in: <i>XVIII amžiaus studijos</i>, sudarytoja R. Šmigelskytė-Stukienė, 2023, t. 9, p. 358–362.

Mindaugas Šapoka	Dr.	1791 m. gegužės 3 d. <i>Abiejų Tautų Respublikos konstitucija</i>, parengė Robertas Jurgaitis ir Adam Stankevič, Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2022. Jurgaitis R. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės egzulantų integracijos problemos XVIII a.: Smolensko vaivadijos atvejis, in: <i>XVIII amžiaus studijos</i>, 2021, t. 7, p. 293–311. Jurgaitis R. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės egzulantų Smolensko vaivadijos seimelių vietos lokalizavimo problema 1667–1794 m., in: <i>Istorija</i>, 2019, t. 115, nr. 3, p. 28–51. Jurgaitis R. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės parlamentarizmo istorijos atspindžiai XIX a. kelionių aprašymuose in: <i>Nuo kelionių iki turizmo istorijos: mokslinių straipsnių rinkinys</i> / sudarytojas ir mokslinis redaktorius R. Jurgaitis, Vilnius: Žara, 2019, p. 87–109. <i>Парламентарызм у Вялікім Княстве Літоўскім у XVIII стагоддзі (Актуальныя праблемы історыі і культуры, вып. 2) / складальнікі: Андрэй Уладзіміравіч Мацук, Робертас Юргайціс, Мінск: Беларуская навука, 2020.</i> Šapoka M. <i>Didysis Šiaurės karas. 1700–1721: karas, pakeitęs moderniąją Europą</i>. Vilnius: Lietuvos istorijos institutas, 2021. Šapoka M. Zjazd szlachty litewskiej w Wilnie w 1715 roku, in: <i>Zapiski historyczne</i>, t. 88, z. 1 (2023), s. 25–52. Šapoka, M. The bishops of the Diocese of Vilnius and Lithuanian domestic politics in 1709–17: attitudes, problems, and solutions, in: <i>Acta Poloniae Historica</i>, 125 (2022), s. 179–206. Šapoka, M.; Gerulaitienė V., Lietuvos Didžiojo etmono Liudviko Pociejaus planas pašalinti iš sosto Augustą II 1714 m.: tarp tikrovės ir fikcijos, in: <i>XVIII amžiaus studijos</i>, 7 tomas (2021), p. 34–53.
------------------	-----	--

	Šapoka M. Sejmik generalny Wielkiego Księstwa Litewskiego w Brześciu w 1710 r., in: <i>Актуальные проблемы истории и культуры</i> выпуск 2 (2020), с. 120–135. Šapoka M. Konfederacka komisja skarbową Wielkiego Księstwa Litewskiego w Brześciu w 1716 roku, in: <i>Studia nad Konfederacją Tarnogrodzką i Sejmem Niemym</i>, red. T. Ciesielski, Warszawa, 2020, s. 51–65.
Approved by the Doctoral Committee of History and Archaeology 24 October 2024, No 15600-KT-510	
Chair of the Doctoral Committee Prof. habil. dr. Tamara Bairašauskaitė	